

HALSUAN KUNTA
Tarkastuslautakunta

Halsuan kunnanvaltuustolle

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS 2016

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Tarkastuslautakunnan kokoonpano valtuustokaudella 2013 – 2016:

varsinainen jäsen	henkilökohtainen varajäsen
Mastokangas Eija	Kauppinen Vuokko
Koskela Sakari	Jurvansuu Iiro
Hietalahti Sirpa	Kauppinen Pertti
Mikkonen Hannu	Tuominiemi Sari

Lautakunnan sihteerinä on toiminut tilintarkastaja Tuula Ylikangas BDO Auditor Oy:sta. Vuoden 2016 arviointia varten tarkastuslautakunta on kokoontunut kaksi kertaa.

Tarkastuslautakunta on vahvistanut toimikautensa kullekin vuodelle painopistealueet. Vuoden 2016 painopistealueena oli yleishallinto ja tekninen toimi.

2. Edellisen arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Tarkastuslautakunta kiinnitti edellisessä arviointikertomuksessaan huomiota seuraaviin asioihin:

- yhteistyö naapurikuntien kanssa virkajärjestelyissä
- investointiohjelman toteuttaminen
- perusturvan lähipalveluiden säilyttäminen ja vastaanottopalvelun saaminen
- koulurakentamisen avulla tavoiteltujen säästöjen toteutuminen

Naapurikuntien kanssa tällä hetkellä on yhteinen ympäristönsuojelusihteerin virka. Investointiohjelman toteutuksessa ei ole täysin noudatettu valtuuston hyväksymää investointiohjelmaa, on toteutettu myös joitakin sellaisia investointeja, joihin ei ole määrärahavarausta. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on hammaslääkäritilannetta lukuun ottamatta pystytty säilyttämään lähipalvelut ennallaan. Vastaanottopalveluja ei ole saatu Halsualle

3. Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Toimintakertomuksessa raportoitujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Yleishallinto

Yleishallinnon tavoitteena on pitää kunnan saatavat ajan tasalla. Talouden seuranta toteutetaan vähintään neljännesvuosittain. Nämä yleishallinnolle asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Tavoitteena ollut kesätyöpaikan järjestäminen 20-25 opiskelijalle toteutui, kesätöitä järjestettiin yhdessä 4H-yhdistyksen kanssa 24 nuorelle.

Valtuuston hyväksymä investointiohjelma on toteutunut 56,7 %. Investointiohjelman toteutuminen on parantunut edellisiin vuosiin verrattuna. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää aina kunnanvaltuusto. Tarkastuslautakunta esittää kuitenkin edelleen, että kunnanhallituksen tulee kiinnittää huomiota hyväksytyyn talousarvion sitovuuteen.

Yhteistyö naapurikuntien kanssa virkajärjestelyissä on järkevää ja sitä on edelleen jatkettava.

Maaseututoimi

Maaseutulautakunta on lakkautettu ja yhteistoiminta-alueelle perustettu yhteinen kuntien välinen maaseutulautakunta v. 2013. Yhteistoiminta-alueen muodostavat Kaustisen seutukunta ja Kannuksen kaupunki.

Maaseututoimen ja elinkeinojen edistämisen tavoitteena on elinkeinorakenteen monipuolistaminen, uusien työpaikkojen aikaansaaminen, maatilojen jatkuvuuden ja muiden työpaikkojen turvaaminen sekä asumisympäristön viihtyvyyden parantaminen. Tavoitteeseen on päästy ja yhdessä sidosryhmien, Mtk- Halsuan ja Proagrian kanssa on järjestetty koulutustilaisuuksia. Uusia yrityksiä perustettiin 3 kpl. Perennapuistoon palkattiin määräaikainen työntekijä hoitamaan työnjohtotehtäviä ja työskentelemään puistossa.

Maa- ja metsätilojen hoito on ollut metsätaloussuunnitelman mukaista.

Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaali- ja terveystoimen tavoitteena on tärkeiden peruspalvelujen säilyttäminen lähellä kuntalaisia. Halsuan kunta on vuoden 2009 alusta kuulunut Keski-Pohjanmaan erikoissairaanhoido- ja peruspalvelujen kuntayhtymän peruspalvelujen liikelaitos JYTA:aan. Palvelut tuotetaan yhteisillä periaatteilla koko alueella ja kustannukset jaetaan aiheuttamisperiaatteella.

Sekä Pihlajatuovassa että Kannelmassa on ollut naapurikuntien asukkaita hoidossa, vaikkakin kunnan oman käytön osuus on lisääntynyt. Palvelujen taso on saatu turvattua.

Erikoissairaanhoidon palvelut, johon kuuluu psykiatrisen ja somaattisen erikoissairaanhoidon lisäksi kehitysvammapalveluja, ostetaan Keski-Pohjanmaan erikoissairaanhoido. ja peruspalvelukuntayhtymältä. Erikoissairaanhoidon

kustannukset lisääntyivät oman käytön sekä alueen ulkopuolisten sairaaloiden käytön johdosta.

Sivistystoimi

Sivistystoimi vastaa toimialaansa kuuluvien tehtävien tuottamisesta tarkoituksenmukaisesti sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Toimintaa kehitetään maakunnallisella yhteistyöllä; parannetaan perusopetuksen laatua opetushenkilöstön täydennyskoulutuksella ja yhteisellä arviointijärjestelmällä. Yhteistyössä kuntien kanssa tehdään etsivää nuorisotyötä. Yhtenäiskoulun ja päiväkodin valmistuttua on keskitytty hyvän toimintakulttuurin luomiseen.

Asetetut tavoitteet toteutuivat. Yhtenäiskoulun toimintakulttuurin kehittämistyötä on jatkettu. Uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2016. Etsivä nuorisotyö on jatkunut yhteistyössä Kaustisen ja Vetelin kuntien kanssa ja se avulla on tavoitettu useita nuoria. Maakunnallinen yhteistyö nuoriso- ja kirjastotyössä jatkuu. Nuorisovaltuusto on aloittanut toimintansa.

Lasten päivähoidon tavoitteena on tarjota palveluja asiakaskeskeisesti ja joustavasti perheiden tarpeiden mukaan. Päivähoitopaikka on järjestynyt säännösten mukaan kaikille sitä hakeneille ja perheiden tarpeita on huomioitu mahdollisuuksien mukaan.

Tekninen toimi

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tavoitteena on ollut, että halsualaisilla on ympäristöystävällisesti, rakennus- ja paloteknisesti sekä liikenteellisesti turvallinen ja viihtyisä kunta. Toiminta on ollut tavoitteiden mukaista.

Kunta ja kuntalaiset ovat tehostaneet uusiutuvan energian käyttöä, ja parantaneet rakennusten energiatehokkuutta.

Tekninen lautakunta huolehtii kunnan kiinteistöjen rakentamisesta, kunnossapidosta ja myy sekä hallinnon palveluita että laitosten ja verkostojen hoito- ja kunnossapitopalveluita kunnan yhtiöille. Kiinteistöjä huolletaan ja pidetään kunnossa niin, että ne ovat turvallisia ja viihtyisiä eivätkä aiheuta terveydellistä haittaa käyttäjilleen. Vuokra-asuntoja kunnostettiin vuokralaisten vaihtuessa, kiinteistöjen kuntoa on seurattu koko ajan, tarpeelliset korjaukset ja huollot on tehty tarvittaessa. Kunnan omistamien kiinteistöjen kuntoa tulee seurata, kunnan omistamille rakennuksille on tehtävä kuntokartoitukset. Esim. Kannelman huoneisiin ei ole tehty minkäänlaista peruskorjausta rakentamisen jälkeen.

Vesi- ja viemärlaitoksen verkoston paikantamiseen tulee kiinnittää huomioita; henkilöstön eläköityessä tulee varmistaa, että tiedot verkostoista säilyvät.

4. muut toiminnan ja talouden arvioinnit

Kuntatalous

Kunnan taloustilanne huononi edelleen verrattuna edellisiin vuosiin. Vuosikate oli jälleen negatiivinen. Omavaraisuusaste on nyt 39,7 % (ed. v. 42,9 %). Lainakanta on 4,1 m€ eli 3.329 €/asukas. Pitkäaikaisia lainoja ei nostettu vuoden 2015 aikana; lyhytaikaisten kassalainojen määrä lisääntyi 0,3 m€. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin

2.666 €; tästä johtuen kokonaislainamäärä on jonkin verran lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintakulut lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna 84.067 € eli 1,0 %.

Toimintatuotot lisääntyivät 28.840 € eli 3,2 %. Verotulot vähentyivät 188.562 € eli 4,9 % ja valtionosuudet lisääntyivät 276.895 € eli 7,6 %. Tilikauden alijäämäksi muodostui 136.568 €; mikä on talousarvion mukainen.

Kuntalain 118 §:ssä on määritelty ns. kriisikuntakriteerit, joiden perusteella mm. arviointimenettely voidaan käynnistää. Tunnusluvut lasketaan konsernitilinpäätöksen perusteella.

tunnusluku	kriteeri	2016	2015
alijäämä	-1.000 €/as ja edellisessä tp:ssä -500 €/as	1919	1827
vuosikate	ilman harkinnanvaraista avustusta negatiivinen	597	399
tulovero-%	väh. 1,0 %-yks. korkeampi kuin kuntien painotettu keskim. (v.2016; 19,87 %)	21,5	21,5
lainamäärä	kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien lainamäärän väh. 50 %:lla (v. 2015; 5976 €/as + 50%=8964)	11.177	11.126
suhteellinen velkaantuminen	kuntakonsernissa yli 50 %	118,7	118,6

5. Yhteenvedoarvio

Mikäli Halsuan kunta haluaa olla itsenäinen, on tarvittaessa ryhdyttävä radikaaleihin toimenpiteisiin kuntatalouden parantamiseksi. Kunnan itsenäisyyden kannalta olisi tärkeää positiivinen suhtautuminen töiden yhdistämiseen myös oman kunnan sisällä; koulutoimen, sosiaalitoimen sekä kunnanviraston henkilökunnan osalta.

Halsualla 1. päivänä kesäkuuta 2017

Eija Mastokangas
puheenjohtaja

Sakari Koskela
varapuheenjohtaja

Sirpa Hietalahti
jäsen

Hannu Mikkonen
jäsen

